

PBT-A-12/2012. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a Z.O. és Z.L. kérelmezők részéről (a továbbiakban együttesen: *Kérelmezők*) az ABC Biztosító (a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2011. december 19. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy az ajánlás kézhezvételétől számított 15 (tizenöt) naptári napon belül állapítsa meg a Kérelmezők xxx, illetve xxx kötvényszámú, xxx befektetéssel kombinált, egyszeri díjas életbiztosításain nyilvántartott befektetési egységek 2008. november 24. napi értékelési napra vonatkozó vételi árfolyamát, valamint a szerződések ezen árfolyam figyelembevételével számított visszavásárlási értékét, és az így megállapított visszavásárlási érték és a Kérelmezők részére ténylegesen megfizetett visszavásárlási érték közötti különbséget – amennyiben az pozitív – a Kérelmezők felé fizesse meg.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívja továbbá a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy a Kérelmezők felé fizesse meg a fent nevezett életbiztosítások 2008. november 24. napi értékelési nap figyelembevételével számított visszavásárlási értékének teljes összege után a 2008. december 10. napjától 2009. április 7. napjáig terjedő időtartamra, a 2008. november 24. napi értékelési nap figyelembevételével számított visszavásárlási érték és a Kérelmezők részére ténylegesen megfizetett visszavásárlási érték közötti különbséget összege után – amennyiben az pozitív – a 2009. április 8. napjától a megfizetés napjáig terjedő időtartamra vonatkozó Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatát.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézhezvételétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Bíróságtól, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pstv. rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekben túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Bíróságtól, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: *Pstv.*) 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmezők a 2011. október 6. napján indult eljárásban kérelemmel (a továbbiakban: *Kérelem*) fordultak a Pénzügyi Békéltető Testülethez, amelyben a Pénzügyi Szolgáltatóval fennálló, befektetési egységhez kötött életbiztosításból fakadó igényükkel kapcsolatos jogvitájuk felülvizsgálatát kérték a Testülettől.

A Kérelemben ismertetett tényállás szerint a Kérelmezők xxx befektetéssel kombinált, egyszeri díjas életbiztosítást kötöttek a Pénzügyi Szolgáltatóval.

Z.O. kérelmező xxx-es kötvényszámú életbiztosítási szerződése 2006. augusztus 31. napi kezdettel, 7 éves tartammal, 25.000.000 Ft egyszeri díjjal jött létre. Z.L. kérelmező xxx-es kötvényszámú életbiztosítási szerződése szintén 2006. augusztus 31. napi kezdettel és 7 éves tartammal, 28.000.000 Ft egyszeri díjjal jött létre. A befizetett egyszeri díj a szerződéskötéskor mindkét Kérelmező szerződése esetében a következő eszközalapokba került elhelyezésre: 40% Ingatlan eszközalap, 30% xxx részvény eszközalap, 30% xxx eszközalap. A Kérelmezők a biztosítás egyszeri díját szerződés szerűen megfizették a Pénzügyi Szolgáltató felé.

A Kérelmezők előadták, hogy a szerződéskötéskor érvényben lévő, az eszközalapok befektetési politikája elnevezésű tájékoztató (a továbbiakban: *Befektetési Politika*) szerint a teljes Ingatlan Eszközalapot az xxx Alapkezelő által kezelt xxx Ingatlan alap alkotja. Ennek alapján határozták meg hogy a díj egy jelentős része az ingatlan eszközalapba kerüljön befektetésre, tekintettel arra, hogy az xxx ingatlan befektetési alapnak a

piaci megítélése volt a Kérelmezők tudomása szerint a legjobb. A Kérelmezők utólag tapasztalták, hogy általuk ismeretlen időpontban az ABC Biztosító az Ingatlan eszközalap belső megosztását tudomásuk, megkérdezésük és hozzájárulásuk nélkül oly módon alakította át, hogy abban az xxx Ingatlan alap aránya jelentősen lecsökkent, és helyette xxx Ingatlan Alap került a pénzügyi eszközök közé felvételre.

A Kérelmezők álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató ezen eljárása ellentétben áll a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit) 3.§ (1) bek. 4. pontjában foglaltakkal, mely szerint a biztosítástechnikai tartalék befektetési alapokban történő elhelyezésére kizárólag a szerződő választásától függően, a szerződésben előre meghatározott szabályok szerint kerülhet sor. A Kérelmezők álláspontja szerint sérültek továbbá a Ptk. 277. § (4)-(5) bekezdéseiben foglalt együttműködésre, teljesítésre és tájékoztatásra vonatkozó alapelvek is.

A tájékoztatási és együttműködési kötelezettség megszegése – álláspontjuk szerint – egyben beleütközik az általános szerződési feltételek I.5. pontjába is, mely szerint az eszközalapok megszüntetése esetén biztosító a megszüntetés előtt legalább 2 hónappal írásos tájékoztatót küld, hogy a szerződő rendelkezessen befektetésének más eszközalapba történő áthelyezéséről. A Kérelmezők kiemelték, hogy a tájékoztatás a bírói gyakorlat szerint címzett jognyilatkozat, amelyet a szerződő partnerrel kell közölni, a közlés hatálya a név szerint megcímzett nyilatkozatnak a címzett általi átvételével áll be. Ezért még amennyiben bármely tájékoztatás közzétételre került volna valamely honlapon, úgy a honlapon történő esetleges információ közzététel vagy elérhetőség nem pótolná még részlegesen sem a szerződő partnerrel szemben fennálló tájékoztatási kötelezettséget. A Kérelmezők álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató ismertett eljárása nem csupán ellentétes a megkötött szerződéssel, valamint a Kérelmezők egyértelmű rendelkezésével, de a Kérelmezőknek jelentős kára is származott abból.

A Kérelmezők a fenti előzményeket követően 2008. november 21. napján visszavásárlási megbízást nyújtottak be a Pénzügyi Szolgáltató felé.

Előadták, hogy a PSZÁF a J-III-200/2008. számú és 2008. november 7. napján kelt határozatával úgy rendelkezett, hogy „az Alapkezelő által kezelt nyilvános vagy zártkörű nyílt végű ingatlanalap (továbbiakban: ingatlanalap) illetve a nyilvános ingatlanalapokba befektető befektetési alap (továbbiakban: ingatlanalapok alapja) befektetési jegyeinek folyamatos forgalmazását 10 forgalmazási napra felfüggeszti”. Ennek megfelelően a tárgybeli ingatlanalap folyamatos forgalmazásának felfüggesztése 2008. november 21. napján szűnt meg, azaz az első forgalmazási nap 2008. november 24. napja volt, melynek alapján a Kérelmezők álláspontja szerint a biztosítónak a visszavásárlási kérelemnek megfelelően a 2008. november 24. napja szerinti értéken kellett volna meghatároznia a visszavásárlási értéket.

Ezzel szemben a Pénzügyi Szolgáltató 2009. február 14. napján kelt levelével, a Kérelmezők visszavásárlási kérelmét követő csaknem 3 hónap elteltével a Kérelmezőket arról tájékoztatta, hogy „az ABC Biztosító a mögöttes befektetési alapok teljes körű, tényleges forgalmazásának megindulásáig (várhatóan legkorábban a 2008. november 24. napjától számított 90. forgalmazási napig) értékelési napot nem jelöl ki”.

A Kérelmezők véleménye szerint a Pénzügyi Szolgáltató hivatkozása nem csupán nélkülöz minden jogalapot, de azért is érthetetlen, mert a biztosítástechnikai tartalék a Kérelmezők esetében csak részben került xxx ingatlan befektetési alapba (amelynek módosult kezelési szabályzata szerint az általa kibocsátott befektetési jegyeket 90 napos elszámolással, a 90. forgalmazási napon érvényes árfolyamon váltja vissza az Alap), továbbá a hivatkozott PSZÁF határozat a befektetési jegyek folyamatos forgalmazását kizárólag 10 forgalmazási napra függesztette fel és nem többre, ezért a forgalmazásnak és értékelésnek – álláspontjuk szerint – a 10 nap leteltét követően semmilyen akadálya nem volt.

A Kérelmezők kiemelik, hogy a PSZÁF hivatkozott J-III-200/2008. számú határozata a Kérelmezők és a Pénzügyi Szolgáltató között létrejött biztosítási szerződések rendelkezéseit nem változtatja meg, módosítja vagy hatálytalanítja tekintettel arra, hogy kötelezettségeket csak az ingatlan alapkezelők vonatkozásában állapít meg. Mindemelllett a biztosítástechnikai tartalék a Kérelmezők esetében csak részben került xxx ingatlan befektetési alapba, amely vonatkozásban a fent megjelölt PSZÁF határozat a befektetési jegyek folyamatos forgalmazását 10 napra felfüggesztette. Előadták, hogy a Kérelmezők a Pénzügyi Szolgáltatóval kötöttek biztosítási szerződést, amelyből következően a Pénzügyi Szolgáltató a biztosítási szerződést köteles teljesíteni mind a biztosítási események, mind pedig a visszavásárlási megbízás teljesítése vonatkozásában a Kérelmezők irányában, amely biztosítási jogviszony a Pénzügyi Szolgáltató és a befektetési alapkezelő között fennálló bármely jogviszonytól független.

A Kérelmezők csatolták a Pénzügyi Békéltető Testület felé a PSZÁF xxx számú, a Kérelmezők panasza alapján kiadott tájékoztató levelet, mely szerint „nem elfogadható azon állítás, miszerint reális kereskedési árfolyam hiánya miatt a Biztosítónak nincs lehetősége értékelési nap kijelölésére, ugyanis az ingatlanalapok felfüggesztésének időtartama alatt is megállapították az érintett alapok letétkezelői az egy befektetési jegyre

jutó nettó eszközértéket, mely értékek a meghatározott helyeken közzétételre kerültek. Emellett 2008. november 24. napját követően a folyamatos forgalmazás feltételei fennálltak, így a letétkezelők kötelesek a Tpt. 266. § (3) bekezdése értelmében minden forgalmazási napra az egy befektetési jegyre jutó nettó eszközértéket kiszámítani és közzétenni”. A piaci árfolyam megállapításának hiánya tehát – álláspontjuk szerint – nem merülhet fel, de ha ez mégis fennállna, akkor ebben az esetben a biztosító könyvvizsgálója köteles a napi árfolyamot megállapítani a biztosítástechnikai tartalékok tartalmáról, képzésének és felhasználásának rendjéről szóló 8/2001. (II. 22.) PM rendelet 15. § (2) bekezdés szerint. Ezért a PSZÁF álláspontja szerint a Kérelmezők által benyújtott visszavásárlási megbízások alapján a visszavásárlási összeg a biztosítás vonatkozásában 2008. november 24. napján pontosan meghatározható és meghatározandó volt. A Kérelmezők a PSZÁF által a panaszukra vonatkozóan xxx szám alatt kiadott fenti levele alapján visszavásárlási megbízásuk teljesítésére ismételt írásbeli utasítást adtak a Pénzügyi Szolgáltató felé, amelyre választ nem kaptak.

A Kérelmezők álláspontja szerint a létrejött biztosítási szerződések érvényes és hatályos rendelkezései 2008. november 21. napjáig, és ezt követően sem változtak meg, tehát érvényesek és hatályosak voltak azok a rendelkezések, amelyeket az általános szerződési feltételek a visszavásárlási összeg értékének meghatározása és esedékessége vonatkozásában a szerződéskötés időpontjában tartalmaztak. E körben hivatkoznak a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint „Az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.” Ugyanezen § (2) bekezdése szerint „Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél – a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta.”

Mindezek alapján a Kérelmezők álláspontja szerint, az általuk 2008. november 21. napján adott és a Pénzügyi Szolgáltató által visszaigazolt visszavásárlási megbízás alapján a visszavásárlási összeg esedékessé vált 2008. november 24. napján a 2008. november 24. napja szerinti árfolyamon.

A Pénzügyi Szolgáltató elutasító válaszára figyelemmel a Kérelmezők kérték a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót arra, hogy a Kérelmezőkkel megkötött szerződés alapján fizesse meg a Kérelmezők részére, a Kérelmezőket az xxx számú, illetve xxx számú biztosítási kötvényeik alapján 2008. november 24. napján megillető visszavásárlási összegek és a már kifizetett összegeknek a Ptk. 293. §-a alapján számított különbözetét annak figyelembevételével, mintha a tárgybeli biztosítástechnikai tartalék kizárólag xxx ingatlan alapban lett volna elhelyezve, és ennek az összegnek késedelmi kamatait. Kérték továbbá az ügyben felmerült igazolt ügyvédi költségeinek megtérítését.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában fenntartotta a Kérelmezőkhöz intézett leveleiben foglaltakat, mely szerint a Kérelmezők igényének jogosságát nem ismeri el. Álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató az eszközalapok megállapítása és a visszavásárlás során jogszerűen járt el.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában előadta, hogy a szerződés létrejöttéhez kapcsolódó iratokból (így különösen az ajánlatból és a szubjektív jelentésből) egyértelműen megállapítható, hogy az ügyben érintett biztosítások megkötésére a biztosításközvetítő Z.P.É. kezdeményezésére került sor, aki egyben Kérelmezők édesanyja. Erre figyelemmel álláspontja szerint a Kérelmezők a tájékoztatási kötelezettség megsértésére nem hivatkozhatnak.

Előadta továbbá, hogy az xxx szerződési feltételek 2. számú melléklete (az eszközalapok befektetési politikája) az Ingatlan eszközalaphoz a következőket tartalmazza: „Az ingatlan alapot túlnyomórészt az xxx Alapkezelő által kezelt xxx Ingatlan alap alkotja.”

Kiemelte, hogy – álláspontja szerint – a jelen esetben a szerződéskötés körülményei az ügy megítélés szempontjából nem bírnak jelentőséggel, hiszen a Kérelmezők igen aktív tevékenységet folytattak a befektetési egységeik áthelyezése körében. E körben csatolta a Kérelmezők 2008. szeptember 15. napi áthelyezési kérelmeit, amely alapján az xxx részvény elnevezésű eszközalap 100 %-át ingatlan eszközalapba helyezik át.

Ebben az időpontban a Pénzügyi Szolgáltató honlapján (2007.10.31-től) szereplő tájékoztatás a befektetések megoszlásánál az xxx Ingatlan alap mellett már az xxx Ingatlan alapot is kifejezetten tartalmazta. A fogyasztók áthelyezési kérelme időpontjában ennek alapján ezen információk már rendelkezésükre álltak.

A Pénzügyi Szolgáltató hangsúlyozta, hogy együttműködési kötelezettségének a szerződés teljes tartama alatt eleget tett. Ezt bizonyítja, hogy a Kérelmezők az ügyben több alkalommal fordultak a társasághoz (ennek körében Z.P.É. közvetítő, valamint három jogi képviselő), és 2010. január 18. napjáig bezárólag 13

alkalommal egyeztettek a Kérelmezőkkel, illetve képviselőikkel. Az erre vonatkozó kimutatást és a Kérelmezőkkel lefolytatott levelezést csatolták az ügy irataihoz.

A Pénzügyi Szolgáltató kifejtette, hogy véleménye szerint a Bit. 3. § (4) bekezdése alapján a Pénzügyi Szolgáltató az ügyfelek megtakarításait „az általa létrehozott, önálló befektetési politikával rendelkező, elkülönítetten kezelt - azonos értékű, elméleti elszámolási részekből (befektetési egységekből) álló - eszközállományokba (eszközalapokba)” helyezi el. A Pénzügyi Szolgáltató maga nem forgalmaz befektetési alapokat. Ezen eszközalapok befektetési politikáját az ügyfelek a biztosítási kötvény 2. számú mellékletében a biztosítás megkötésekor megismerik és aláírásukkal elfogadják. Az eszközalapok befektetési politikájának, illetve befektetési összetételének konkrét változásairól a biztosítási feltételekben hivatkozott internetes elérhetőségeken a Biztosító rendszeresen tájékoztatást ad az ügyfelek részére, ahogyan ezt az általa létrehozott Ingatlan eszközalap esetében is megtette.

Kiemelte, hogy az Ingatlan eszközalapot választó ügyfelek a szerződés megkötésekor befektetési formaként nem az xxx Befektetési alapot, hanem az ABC Biztosító Ingatlan eszközalapját választották, amelynek az összetételének túlnyomó részét az xxx alapkezelő által forgalmazott xxx Befektetési alap képezte az ABC Biztosító aktuális befektetési döntése alapján. Az Ingatlan eszközalap összetételének módosítására az ABC Biztosító ügyfeleinek nincs és nem is lehet befolyása. A Bit. kógens rendelkezései alapján a fogyasztók csak a saját biztosítástechnikai tartalékaik befektetési összetételét határozhatják meg a biztosító által kínált eszközalapok vonatkozásában és nem pedig azt, hogy az általuk választott eszközalap milyen befektetési alapba fektesse a pénzt.

Az eszközalapok befektetési összetétel megváltoztatásának tényét a Pénzügyi Szolgáltató a törvényi szabályozásnak megfelelően rendszeresen közölte és közli minden ügyfelével, mind a befektetési politika módosulás tényének megállapításával, mind pedig az eszközalapok tényleges havi záró összetételek jelentésszerű ismertetésével, ami a biztosítási feltételekben is szereplő xxx internetes oldalon bármikor megtekinthető.

A Pénzügyi Szolgáltatónak az eszközalapok befektetési összetételének megváltoztatásakor nem kell kérnie az összes ügyfelének hozzájárulását, így a törvényi rendelkezéseknek megfelelően hozott olyan döntést, amely alapján a befektetési összetételt – az ügyfelek egyidejű tájékoztatása mellett – úgy változtatta meg, hogy az xxx Ingatlan Befektetési Alap mellett az xxx Ingatlan Befektetési Alapot is felvette az általa nyilvántartott Ingatlan eszközalap befektetési összetételébe. Mivel a Pénzügyi Szolgáltató nem az általa nyilvántartott eszközalapot, hanem annak befektetési összetételét változtatta meg, ezzel sem a Bit., sem a Ptk. rendelkezéseit, sem pedig a szerződéses feltételeket (így különösen a tájékoztatási, együttműködési kötelezettségre, teljesítésre vonatkozó szabályokat) nem sértette meg.

A Kérelemben hivatkozott PSZÁF rendelkezés a Kérelmezők és a Pénzügyi Szolgáltató közötti szerződés alapján az Alapkezelők kötelezésével a Pénzügyi Szolgáltató vonatkozó eszközalapjának befektetési háttérét képező befektetési alapok forgalmazásának feltételeit befolyásolta olyan mértékben, hogy értékelési nap meghirdetésére nem nyújtott lehetőséget. A 2008. november 7. napján a PSZÁF által 10 munkanapra felfüggesztésre került, majd 2008. november 27. napján újraindított ingatlanalapok, a felfüggesztés időszaka alatt a kezelési szabályzatukat úgy módosították, hogy a visszaváltási tranzakciók elszámolására 90 munkanapos határidővel vállaltak kötelezettséget. A befektetési alapkezelők a visszaváltási megbízás beadását követő 90 kereskedési nappal későbbi árfolyamot alkalmazzák a készpénzforgalom során. Ez a Pénzügyi Szolgáltató számára azt jelentette, hogy az ügyfelei visszaváltási igényeinek teljesítésére alkalmazható, tényleges készpénzforgalommal összekapcsolt ingatlanalap árfolyamot, annak beadásától számított 90 kereskedési napig nem ismerhette, ami az ügyfelek ez irányú igényeinek teljesítésére a Pénzügyi Szolgáltató által a befektetési egységekhez kötött életbiztosításainak eszközalapjaira aktuálisan is alkalmazott 1 munkanapos elszámolási határidővel nem volt összeegyeztethető.

Tekintettel arra, hogy az eszközalapok az azokba befektető ügyfelek számára a mögöttes eszközökből egyenlő részesedést biztosítanak, a tranzakcióknak egy kizárólag elméleti árfolyamon, a likvid eszközrészről történő esetleges teljesítése az eszközalap befektetési egységeit vissza nem váltó ügyfelek érdekeit sértette volna. Ezért a fent ismertetett készpénzelszámolás időbeli különbsége miatt, illetve a forgalmazás alapfeltételének, a kétoldalú árjegyzés hiánya miatt, a Pénzügyi Szolgáltató az összes ingatlan befektetési alapot is tartalmazó eszközalapjaiba fektető ügyfelének érdekeire való tekintettel, az első tényleges készpénzforgalommal összekötött elszámolási nap ismeretéig, felfüggesztette az eszközalapok értékelését.

A Pénzügyi Szolgáltató kiemelte, hogy a biztosítástechnikai tartalékok tartalmáról, képzésének és felhasználásának rendjéről szóló 8/2001. (11.22.) PM rendelet 15. § (2) bekezdése – álláspontja szerint – nem vonatkozik a biztosító és az ügyfél közötti elszámolási viszonyra, a befektetési egység árfolyam

kiszámítására. A bekezdés a biztosító év végi mérlegére vonatkozóan tartalmaz megállapítást, amely alapján az eszközalap mérlegfordulónapi értékét a feltételek fennállása esetén könyvvizsgáló által adott becsléssel kell megállapítani.

A fentiekre tekintettel a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete korábban már hivatkozott felfüggesztő határozatára is figyelemmel nem volt lehetőség a fogyasztók kérelmének beérkezésekor az aktuális befektetési érték, valamint az aktuális visszavásárlási összeg meghatározására.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában kihangsúlyozta, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletét folyamatosan és haladéktalanul értesítette a vonatkozó időszakban intézkedéseiről az ügyfelek folyamatos tájékoztatásával együtt. A honlapján szereplő 2008. november 24. napján módosított ismertetőben is tájékoztatták ügyfeleiket, hogy a befektetési egységekkel tranzakciók tényleges végrehajtására továbbra sincs módjuk.

A Pénzügyi Szolgáltató az előadott indokok alapján kérte a Kérelmezők kérelmének, mint megalapozatlannak az elutasítását, az eljárás megszüntetését.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, a döntésnek alávetni magát nem kívánja.

Az eljárásban 2011. november 16. napján megtartott meghallgatáson a Kérelmezők képviselője előadta, hogy megítélése szerint nincs jelentősége annak, hogy a szerződés létrejöttében a kérelmezők édesanyja járt el közvetítőként, továbbá tudomása szerint a szerződések utógondozásában nem járt el. Elmondta továbbá, hogy a honlapon történő tájékoztatás formájában a Pénzügyi Szolgáltató nem jogosult egyoldalúan módosítani az eszközalap összetételét. Előadta, hogy álláspontjuk szerint az eszközalapok forgalmazásának felfüggesztéséről szóló PSZÁF határozat, nem gátolta a Pénzügyi Szolgáltatót abban, hogy árfolyamokat hirdessen meg, és alkalmazzon; ezen árfolyamok elérhetőek voltak. A szerződési feltételek nem tartalmaztak olyan kitélt, mely szerint jogosult lett volna felfüggeszteni az árfolyamok megállapítását. Hivatkozott a válaszirat azon megállapítására, mely szerint a Pénzügyi Szolgáltató képes lett volna elméleti árfolyamot számítani.

A Kérelmezők képviselője akként nyilatkozott, hogy Z.O. 2009. március 30. napi árfolyam mellett április 7. napi utalással 18.817.825 Ft-ot, Z.L. azonos értékelési és utalási nap mellett 21.210.748 Ft-ot kapott.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője fenntartotta álláspontját, mely szerint a szerződő fél az eszközalapok közül választhat, de az eszközalap összetételével kapcsolatban nem hozhat döntést, erre figyelemmel alaptalan az a kérelmezői álláspont, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az ingatlan eszközalapon belül a befektetési alapok arányának önálló módosítására nem volt jogosult. Előadta, hogy az értékelési nap, az ingatlan alap esetén a visszavásárlási kérelem benyújtását követő 90. nap volt az adott időszakban, mert ténylegesen csak akkor volt értékelhető az eszközalap.

A felek egyezően nyilatkoztak, hogy a visszavásárlási igény benyújtásakor 100% ingatlan eszközalapon volt a befektetés.

A 2011. november 16. napján megtartott meghallgatást eljáró tanács, a felek nyilatkozatára tekintettel, egyezség reményében elhalasztotta.

A meghallgatás elhalasztásával egyidejűleg a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa felhívta a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy 15 napon belül tegyen részletes nyilatkozatot a jegyzőkönyvben rögzített kérdések vonatkozásában. Ennek keretében nyilatkozzon a Pénzügyi Békéltető testület felé arról, hogy az xxx alapkezelő egy árfolyamot alkalmaz-e a befektetési jegyek Pénzügyi Szolgáltató részére történő értékesítése során, továbbá hogy ezen árfolyamok 2008. november 7. napja és 2009. március 30. napja között a Pénzügyi Szolgáltató rendelkezésre álltak-e. Felhívta továbbá, hogy nyújtson tájékoztatást arról, hogy miként számítja ki a befektetési egységek árfolyamát a mögöttes befektetési alapok árfolyamából az ingatlanalapra vonatkozóan. Nyilatkozattételt kért továbbá a szerződéskötéskor és 2008. szeptember 15. napján hatályos, a Pénzügyi Szolgáltató honlapján közzétett befektetési politikáról, valamint arról, hogy a szerződési feltételek szabályozzák-e az eszközalap befektetési politikájának módosítását.

A Pénzügyi Szolgáltató a felhívásnak megfelelően nyilatkozott, hogy az xxx Alapkezelő az általa kibocsátott befektetési jegyek jegyzésekor egy árfolyamot alkalmaz, ami a 2008. november 7-e és 2009. március 30-a közötti időszakban azért nem volt elérhető az ABC Biztosító számára, mert 2008. november 7-én a PSZÁF 10 napra felfüggesztette az Ingatlan befektetési alapok forgalmazását, majd ennek lejáratának napján 2008. november 17-én az ABC Biztosító által az xxx ingatlan Alap befektetési jegyeire beadott visszaváltási megbízás teljesítési árfolyamaként az ABC Alapkezelő az 2009. április 1. napi értéknapon érvényes árfolyamot határozta meg.

Az eszközalapok befektetési egységeinek árfolyamát a következő képlet alapján határozza meg az ABC Biztosító: Nettó Eszközérték: (Az eszközalap állományában lévő befektetési jegyek darabszáma * legutolsó

ismert árfolyam) + (Vételi megbízásba adott befektetési jegyek darabszáma * vételi árfolyam) - (Visszaváltási megbízásba adott befektetési jegyek darabszáma * eladási árfolyam) + (Készpénz, Folyószámlapénz) + (Tárgynapi ügyfél vételi megbízások ellenértéke az eszközalap devizájában) - (Tárgynapi ügyfél eladások számított ellenértéke az eszközalap devizájában). A Befektetési egységek árfolyama pedig a következő: Nettó Eszközérték / Eszközalap tárgynapi nyilvántartott darabszáma.

Előadta továbbá, hogy a termékhez tartozó eszközalapok köre több alkalommal bővült. Észrevételezte, hogy a Kérelmezők a lehetőségeket folyamatosan figyelhették, erre utal azon tény, hogy pl. a 2007 áprilisától elérhető új eszközalapokról csak december elején küldte ki a befektetési politikákat, de a Kérelmezők már ezt megelőzően 2007. augusztus 6-i árfolyamon helyeztek ezekben az eszközalapokba. A kiküldött 2. számú mellékletként csatolt tájékoztató nem csak az új eszközalapokat tartalmazta, hanem valamennyit, bővített bevezető résszel. A kibővített bevezető rész utolsó mondata: „Az egyes eszközalapok befektetési politikájának megvalósítása a tőkepiaci változások miatt változhat. Amennyiben a befektetési politika megvalósítása az alább rögzített kereteken túlmenően megváltozna, a biztosító írásban értesíti a szerződőket.” Az Ingatlan eszközalapnál a bevezető táblázatban csak „Ingatlan befektetési alapok” szerepelnek.

Csatolta az eszközalapok havi jelentéseinek elérhetőségét tartalmazó honlap kivonatot, az eszközalapok befektetési politikáját, valamint az ingatlan eszközalapokra vonatkozó leírásokat.

A Kérelmezők a Pénzügyi Szolgáltató beadványában foglaltakra vonatkozó észrevételeikben előadták, hogy álláspontjuk szerint a Tpt. 266. § (3) bekezdése szerint „A nyílt végű befektetési alap nettó eszközértékét és az egy befektetési jegyre jutó nettó eszközértéket minden forgalmazási napra meg kell állapítani és a 34. § (4) bekezdésében meghatározott helyen közzé kell tenni, valamint a forgalmazási helyeken a befektetők számára hozzáférhetővé kell tenni”. A PSZÁF xxx számú és tárgybeli ügyben kiadott véleménye szerint „Amennyiben azonban mégis a piaci árfolyam megállapításának hiánya merült volna fel, akkor ebben az esetben a biztosító könyvvizsgálója köteles a napi árfolyamot megállapítani...”. Erre figyelemmel a befektetési egységek számításának alapjául szolgáló eszközalapokból vásárolt befektetési jegyek napi értéke abban az esetben is kötelezően meghatározandó és meghatározható, ha pl. egyes befektetési jegyek forgalmazása felfüggesztésre kerül. Ebből következően a befektetési egységek értéke is pontosan meghatározandó és meghatározható minden munkanapon különös tekintettel a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 166. § (11) bekezdésére és a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén az ügyfeleknek történő tájékoztatás formájáról és tartalmáról szóló 33/2002. (XI. 16.) PM rendelet 5. §-ra, amely szerint „A biztosító minden munkanapon köteles a befektetési egységekhez kötött életbiztosításaihoz kapcsolódó befektetési egységek vételi árfolyamáról és az eszközalapok nettó eszközértékéről rendszeres nyilvános tájékoztatást adni...” Ezért a Kérelmezők által benyújtott visszavásárlási igények alapján a visszavásárlási összeg a biztosítás vonatkozásában 2008. november 24. napján pontosan meghatározandó és meghatározható volt.

Tekintettel arra, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a fogyasztók visszavásárlási igényeit 2008. november 21. napján (pénteken) vette át, ezért az egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítás szerződési feltételei szerint a visszavásárlási összeg értékét a befektetési egységeknek a 2008. november 24. napján (hétfőn) meghatározott árfolyama alapján kell meghatározni. Ennek ellenére a Pénzügyi Szolgáltató csak 2009. március 30. napját követően és 2009. március 30. napja szerinti értéken fizette ki a fogyasztóknak a visszavásárlási összeget. Jogi álláspontjuk szerint a Pénzügyi Szolgáltató eljárása az előadottak alapján jogszabálysértő és az egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződés megszegését is jelenti különös tekintettel a szerződési feltételek 24. pontjára.

Hangsúlyozták továbbá, hogy a Kérelmezők a Pénzügyi Szolgáltatótól nem befektetési jegyeket vásároltak, hanem egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítást kötöttek. Ezért jogi álláspontjuk szerint a Pénzügyi Szolgáltató kizárólagos kockázatát képezi az, hogy az egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződési feltételek szerint kalkulált visszavásárlási díj kifizetése a pénzügyi szolgáltató számára az adott piaci körülmények között milyen következményekkel jár.

Az eljárásban 2011. december 19. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson a Pénzügyi Szolgáltató képviselője elmondta, hogy álláspontja szerint az Pénzügyi Szolgáltató mindvégig tájékoztatást adott az alapok összetételéről, a válasziratában és beadványában foglaltakat fenntartotta. Előadta, hogy az értékelési napok felfüggesztését egyértelműen meghatározó rendelkezés a szerződéskötéskor is hatályos volt, e dokumentum része volt az ajánlati dokumentációnak. Kiemelte, hogy a feltételek minden melléklete része a szerződésnek, így a befektetési politika és annak bevezetője is.

A Kérelmezők képviselője vitatta, hogy ez része volt az ajánlattételi dokumentum csomagjának. Nyilatkozott, hogy e dokumentumot nem kapták meg.

A Pénzügyi Szolgáltató képviselője előadta, hogy a PSZÁF részére xxx napján írt levél nem azt jelenti, hogy a szerződési feltételek és a befektetési politika ellentétben lenne az ingatlanalapok felfüggesztése után alkalmazott eljárással, hanem éppen kiemelte a feltételekben is rögzítettek szerinti lehetőséget, melynek értelmében „lehetőség szerint” értékeli az egységek árfolyamát, melyre az ingatlanalapok kezelésének változása miatt nem volt lehetőség.

A felek az eljárásban lefolytatott meghallgatáson egyezségeket nem kötöttek; a Pénzügyi Szolgáltató alávetési nyilatkozatot nem tett.

A Kérelmezők Kérése az alábbi indokoknál fogva **részben megalapozott**.

Az eljárásban megállapított tényállás szerint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete befektetési jegyek forgalmazásának felfüggesztéséről szóló J-III-200/2008. számú, 2008. november 7. napján kelt határozatával (a továbbiakban: *Határozat*) a Határozat mellékletében megjelölt alapkezelők által kezelt, a Határozat mellékletében megjelölt nyilvános vagy zártkörű nyílt végű ingatlanalapok (továbbiakban: ingatlanalap) illetve a nyilvános ingatlanalapokba befektető befektetési alapok (továbbiakban: ingatlanalapok alapja) befektetési jegyeinek folyamatos forgalmazását 10 forgalmazási napra felfüggesztette.

A felfüggesztés érintette a Kérelmezők befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződéséhez kapcsolódó Ingatlan eszközalapot is, mivel az annak összetételében szereplő xxx Ingatlan Alap és az xxx Ingatlan Alap szerepelt a Határozat mellékletében.

A tárgybeli ingatlanalapok folyamatos forgalmazásának felfüggesztése 2008. november 21. napján szűnt meg.

A felfüggesztésre hivatkozással a Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmezők 2008. november 21. napján benyújtott visszavásárlási kérelmét a biztosítási feltételektől eltérően, 2009. március 30. napi árfolyam mellett 2009. április 7. napi utalással teljesítette. Ennek körében a Pénzügyi Szolgáltató arra hivatkozott, hogy a Határozat az alapkezelők kötelezésével a Pénzügyi Szolgáltató vonatkozó eszközalapjának befektetési háttérét képező befektetési alapok forgalmazásának feltételeit olyan mértékben befolyásolta, hogy értékelési nap meghirdetésére nem volt lehetőség. Az ingatlanalapok alapkezelői a felfüggesztés időszaka alatt a kezelési szabályzatukat úgy módosították, hogy a visszaváltási tranzakciók elszámolására 90 munkanapos határidővel vállaltak kötelezettséget, melynek során a visszaváltási megbízásokat azok beadását követő 90 kereskedési nappal későbbi árfolyamon teljesítették. Ennek folytán a Pénzügyi Szolgáltató Ingatlan eszközalapjaiban lévő befektetési jegyek tényleges árfolyamát, a befektetési egységek visszaváltására adott megbízás beadásától számított 90 kereskedési napig nem ismerhette, így az ügyfelek ez irányú igényeinek teljesítésére tényleges árfolyam hiányában a szerződési feltételek szerinti T+1 munkanapos elszámolási határidőn belül nem volt lehetőség.

A jogvita elbírálása során a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsának elsősorban meg kellett vizsgálnia, hogy a Pénzügyi Szolgáltató jogosult volt-e a befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződésekben a visszavásárlási kérelmek teljesítése tekintetében a biztosítási feltételekben rögzített (így különösen a visszavásárlási kérelmek teljesítése idejére vonatkozó) szerződéses rendelkezésektől eltérni a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által meghozott Határozat alapján kialakult piaci helyzetben.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 205/B. § (2) bekezdése kimondja, hogy külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél – a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta.

A biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) 96. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében a biztosítási szerződésnek tartalmaznia kell a biztosító szolgáltatása teljesítésének módját, idejét, külön feltételeit, a biztosító mentesülésének vagy szolgáltatása korlátozásának feltételeit.

A Bit 166. § (6) bekezdése értelmében, a Bit. 166. § (2) bekezdésben meghatározott, az életbiztosítási szerződés megkötése előtt átadandó tájékoztatónak és a biztosítási szerződési feltételeknek figyelemfelhívásra alkalmas módon kell tartalmaznia a biztosító mentesülésének a szabályait, a biztosító szolgáltatása korlátozásának a feltételeit, a biztosítási szerződésben alkalmazott kizárásokat, valamint minden, a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltérő feltételt.

A Ptk. és Bit. fent idézett, kógens rendelkezései alapján, miután a szolgáltatás teljesítésének fentiek szerinti, ideiglenes megtagadása nyilvánvalóan nem minősíthető szokásos szerződési gyakorlatnak, a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsának megítélése alapján ezen feltételek csak akkor válnak a szerződés részévé, ha az ügyfél ezeket – külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta. A

Kérelemmel érintett ügyben tehát csak abban az esetben volt erre lehetősége a Pénzügyi Szolgáltatónak, ha ezen teljesítési korlátozások lehetősége a biztosítás általános szerződési feltételeiben egyértelműen rögzítésre kerültek. Ennek hiányában a Pénzügyi Szolgáltató a biztosítási feltételekben szabályozott módon és időben köteles a Kérelmezők visszavásárlási kérelmét teljesíteni.

Ennek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megvizsgálta, hogy a Kérelmezők és a Pénzügyi Szolgáltató között létrejött xxx befektetéssel kombinált, egyszeri díjas életbiztosítás Szerződési Feltételeiben (a továbbiakban: *Feltételek*) található-e a visszavásárlási kérelmek teljesítésének felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések.

A Bit. 10. számú, az ügyfelek tájékoztatásáról szóló mellékletének B) pontjának 3.2. alpontja szerint az életbiztosítási termékismertető minimális tartalmát képezi befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén az ügyfélhez intézett kötelező figyelemfelhívás, miszerint a befektetett egységek értéke csökkenhet, illetve növekedhet. Ezzel összefüggésben tájékoztatni kell az ügyfelet arról is, hogy a biztosítási szerződésben rögzített tőkegarancia vagy tőke- és hozamgaranciára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően az egységek értékének változásából eredő kockázatot ki viseli.

A fentiekkel kapcsolatban a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa rámutat, hogy a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén a Bit. fenti hivatkozott rendelkezése a befektetési kockázat ügyfelek tekintetében való megnyilvánulását a befektetési egységek értékének változásában ragadja meg, a befektetési kockázat fogalomkörébe a biztosítási szerződésben a szolgáltatás teljesítésének időpontjára vonatkozó rendelkezések relatív voltát közvetetten sem jeleníti meg.

A Feltételek 9. pontja a Bit. fent hivatkozott rendelkezése alapján a kockázatviselés körében tartalmazza, hogy „*az árfolyamok ingadozásának kockázatát pedig teljes egészében a szerződő viseli*”.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a fentiek alapján megállapította, hogy Kérelmezők által benyújtott visszavásárlási kérelem teljesítésének ideiglenes megtagadására, korlátozására a Feltételek idézett, általános érvényű, az ügyfél befektetési kockázatviseléséről szóló rendelkezései nem adnak jogalapot.

Ennek alapján a Kérelmezők visszavásárlási kérelmét, a visszavásárlási összeg megfizetését a Feltételek rendelkezései szerint kellett volna teljesíteni, ennek ideiglenes megtagadásával a Pénzügyi Szolgáltató szerződésszegést követett el.

A Feltételek V. fejezetének 23. pontja alapján a szerződő a tartamon belül bármikor kérheti szerződése visszavásárlását. A 24. pont szerint valamely időpontban az aktuális visszavásárlási összeg megegyezik az igény írásbeli bejelentésének biztosítóhoz történő beérkezését és egyértelmű azonosítását követő értékelési napon számított befektetési értéknek az 1. sz. melléklet visszavásárlási táblázata szerinti százalékaival.

A Feltételek, értelmező rendelkezéseket tartalmazó I. fejezetének 7. pontja alapján a biztosító az eszközalapokat lehetőség szerint minden tőzsdei napon, az ún. értékelési napokon újraértékeli. Az eszközalapok ezen aktuális értéke alapján történik a befektetési egységek vételi és eladási árának megállapítása. A befektetési egység vételi ára az az eszközalaponként meghatározott aktuális ár(folyam), melyet a biztosító a szolgáltatások kifizetésekor, a befektetési egységek készpénzértékének kiszámításakor alkalmaz. A vételi árfolyam az eszközalap aktuális értékének és az alapon kezelt összes egység számának a hányadosa.

Mivel a Feltételek a visszavásárlási összeg megfizetése tekintetében nem tartalmaznak külön rendelkezést, ezért a Feltételek általános, a biztosító szolgáltatásainak esedékes kifizetéseire irányadó szabályok alkalmazhatók. Ennek alapján a biztosító szolgáltatását az igény elbírálásához szükséges összes irat beérkezését és egyértelmű azonosítását követő értékelési napon érvényes befektetési érték alapján állapítja meg, a kifizetést pedig az ezt követő 15 napon belül teljesíti.

A Feltételek fenti rendelkezései alapján a Pénzügyi Szolgáltatónak a visszavásárlási összeget, a Kérelmezők visszavásárlási igényének Pénzügyi Szolgáltatóhoz történő beérkezését és egyértelmű azonosítását követő értékelési napon, azaz a következő tőzsdei napon számított befektetési értéken kell megállapítania, a Feltételek 1. számú mellékletében meghatározott számítási mód szerint. Az így megállapított visszavásárlási összeget pedig az igénybejelentést követő 15 napon belül kell teljesíteni a Kérelmezők felé.

A Kérelmezők visszavásárlási kérelme 2008. november 21. napján került a Pénzügyi Szolgáltató felé benyújtásra, melynek folytán a Pénzügyi Szolgáltató az ezen időpontot követő első értékelési (tőzsdei) napon számított befektetési értéken kellett megállapítani a visszavásárlási összeget.

A Határozatban megjelölt ingatlanalapok, így a Kérelmezők befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződéséhez kapcsolódó Ingatlan eszközalap összetételében szereplő xxx Ingatlan Alap és az xxx Ingatlan Alap folyamatos forgalmazásának felfüggesztése szintén 2008. november 21. napján szűnt meg. Ennek alapján a következő értékelési (tőzsdei) napnak 2008. november 24. napja minősül.

A fentiek szerint a Pénzügyi Szolgáltatónak a Kérelmezők visszavásárlási megbízása alapján a Kérelmezők életbiztosításainak visszavásárlási értékét 2008. november 24. napi értéknappal kellett megállapítani, és az így megállapított visszavásárlási összeget pedig 2011. december 10. napjáig kellett teljesíteni a Kérelmezők felé (esedékesség).

Mivel a visszavásárlási összeg megfizetésére a Pénzügyi Szolgáltató biztosítási szolgáltatás megfizetésére vonatkozó kötelezettség esedékességét követő időpontban kerül sor, ennek alapján az adott összeg után a Pénzügyi Szolgáltatót a késedelembe esés időpontjától a megfizetés időpontjáig terjedő időszakra vonatkozóan, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. § (1) bekezdése alapján késedelmi kamat fizetési kötelezettség terheli.

A Pénzügyi Szolgáltató az eljárás során előadta, hogy a Határozat az alapkezelők kötelezésével a Pénzügyi Szolgáltató vonatkozó eszközalapjának befektetési háttérét képező befektetési alapok forgalmazásának feltételeit olyan mértékben befolyásolta, hogy a kétoldalú árjegyzés hiánya miatt értékelési nap meghirdetésére nem nyújtott lehetőséget egészen az első tényleges készpénzforgalommal összekötött elszámolási napig, azaz 2009. április 1. napjáig.

A Pénzügyi Szolgáltató ezen hivatkozására figyelemmel az eljáró tanács megvizsgálta, hogy a Pénzügyi Szolgáltatónak kötelezettsége volt-e, illetve volt-e módja az adott időszakban az Ingatlan eszközalapban lévő befektetési eszközök értékelésére.

Az eszközalapokban lévő befektetési eszközök értékelésének szabályait a 8/2001. (II. 22.) PM rendelet (a továbbiakban: Tartalékrendelet) tartalmazza. A Tartalékrendelet 15. § (2) bekezdése szerint az eszközalapban lévő befektetési eszközök értékelésének irányadó szabálya, hogy a befektetési eszközt azon a piacon kialakult piaci záróáron kell értékelni, melyen az adott befektetési eszköz forgalmának legnagyobb része megvalósul. Az eszközalap nettó eszközértékét a portfólióban lévő eszközök lehető legfrissebb árfolyam-információkat tükröző értékének alapulvételével kell kiszámítani. Ha az eszköz ritka kereskedése miatt (pl. ingatlan) annak piaci értékéről friss információ nem áll rendelkezésre, akkor az értéket könyvvizsgáló becslése alapján kell megállapítani.

Az eszközalapokban lévő befektetési jegyek piaca nem más, mint az adott befektetési jegyet értékesítő és visszaváltó alapkezelő, a befektetési jegyek árfolyama pedig az alapkezelő által meghatározott árfolyam. Az eszközalapok értékelésének egyik lehetséges módja tehát az alapkezelők által megállapított árfolyamok figyelembevételével történő értékelés. A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) vizsgált időszakban hatályos 266. §-a szerint a befektetési alap nettó eszközértékét a letétkezelő határozza meg. Az alap nettó eszközértékét befektetési jegy sorozatonként, az alap eszközeire vonatkozó lehető legfrissebb piaci árfolyam-információk alapján, az alap kezelési szabályzatában írtak szerint kell meghatározni. A Tpt. 266. § (3) bekezdése kimondja továbbá, hogy a nyílt végű befektetési alap nettó eszközértékét és az egy befektetési jegyre jutó nettó eszközértéket minden forgalmazási napra meg kell állapítani és a Tpt. 34. § (4) bekezdésében meghatározott helyen közzé kell tenni, valamint a forgalmazási helyeken a befektetők számára hozzáférhetővé kell tenni.

A fenti törvényi kötelezettség alapján az érintett ingatlanalapok letétkezelői mind a felfüggesztés időtartama alatt, mind a felfüggesztést követően valamennyi forgalmazási napra megállapították az érintett alapok egy befektetési jegyére jutó nettó eszközértéket és ezen értékeket a Tpt. 34. § (4) bekezdésében meghatározott helyeken, így különösen a kibocsátók és forgalmazók honlapján közzétették.

Amennyiben a Pénzügyi Szolgáltató szerint nem állt rendelkezésre az eszközalapban lévő eszközök értékelését lehetővé tevő árfolyam, úgy a Pénzügyi Békéltető Testület álláspontja szerint nem lett volna akadálya a Tartalékrendelet 15. § (2) bekezdésében meghatározott másik értékelési mód alkalmazásának. Nem helytálló ezért a Pénzügyi Szolgáltató azon érvelése, mely szerint az alapkezelők kezelési szabályzatának módosítása következtében előállt helyzet alapot adott arra, hogy Feltételek 7. pontjában foglaltakra hivatkozással – ti. hogy a Pénzügyi Szolgáltató csak „lehetőség szerint” köteles minden tőzsdei napon újraértékelni az eszközalapokat – a kérdéses időszakban ne értékelje újra az eszközalapokat, és ne hirdessen a befektetési egységekre vonatkozóan árfolyamot.

A Feltételek V. fejezetének 24. pontja alapján valamely időpontban az aktuális visszavásárlási összeg megegyezik az igény írásbeli bejelentésének biztosítóhoz történő beérkezését és egyértelmű azonosítását követő értékelési napon számított befektetési értéknek az 1. sz. melléklet visszavásárlási táblázata szerinti százalékaival.

A Feltételek I. fejezetének 7. pontja alapján a biztosító az eszközalapokat lehetőség szerint minden tőzsdei napon, az ún. értékelési napokon újraértékeli. Az eszközalapok ezen aktuális értéke alapján történik a befektetési egységek vételi és eladási árának megállapítása. A befektetési egység vételi ára az az eszközalaponként meghatározott aktuális ár(folyam), melyet a biztosító a szolgáltatások kifizetésekor, a

befektetési egységek készpénzértékének kiszámításakor alkalmaz. A vételi árfolyam az eszközalap aktuális értékének és az alapban kezelt összes egység számának a hányadosa. A befektetési egység eladási ára az az eszközalaponként meghatározott aktuális ár(folyam), melyet a biztosító a biztosítási díj befektetési egységekre történő átszámításánál alkalmaz.

Az eladási és vételi ár egymáshoz való viszonyát a Feltételek 4. pontja határozza meg, mely szerint az eladási ár a vételi árat az eladási ár 1,5%-ával haladja meg.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapítja, hogy a Tpt., a Tartalékrendelet és a Feltételek fent hivatkozott rendelkezései alapján a Pénzügyi Szolgáltatónak lehetősége lett volna az eszközalapok aktuális befektetési értékének és így a Kérelmezők életbiztosításainak a visszavásárlási értékének megállapítására és ez egyben jogszabályi kötelezettsége is lett volna.

A Kérelmezők Kérelmükben hivatkoztak arra, hogy a Pénzügyi Szolgáltató azon eljárásával, amellyel az Ingatlan Eszközalap belső megoszlását oly módon alakította át, hogy abban az xxx Ingatlan alap aránya jelentősen lecsökkent, és helyette xxx Ingatlan Alap került a pénzügyi eszközök közé felvételre, szerződészegést követett el. Erre figyelemmel kérték a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy állapítsa meg ezen eljárás jogellenességét.

Az Ingatlan Alap belső megoszlását a Feltételek 2. számú mellékletét képező „Az eszközalapok befektetési politikája” (a továbbiakban: Befektetési Politika) ismerteti. A Befektetési Politika az Ingatlan Alap körében – többek között – a következőket tartalmazza: „Az Ingatlan alapot túlnyomó részt az xxx Befektetési Alapkezelő által kezelt xxx Ingatlan alap alkotja.”

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapította, hogy a nevezett melléklet a Feltételek elválaszthatatlan mellékletét képezi, azzal egységes egészet alkot, így a melléklet tekintetében is fennállnak a Ptk. 205/A-205/C §-aiban, az általános szerződési feltételekkel kapcsolatban megfogalmazott feltételek.

A Ptk. 207. § (1) bekezdésében meghatározott értelmezési alapelv szerint a Befektetési Politikában meghatározott, az Ingatlan alap összetételére vonatkozó „túlnyomó részt” kitétel korlátként azt határozza meg, hogy az Ingatlan alap összetételében az xxx Ingatlan alap aránya meg kell, hogy haladja az 50%-os mértéket.

Mivel az ügyben becsatolt okiratok alapján megállapítható hogy a vizsgált időszakban az Ingatlan alap belső megoszlásában az xxx Ingatlan alap aránya mindvégig meghaladta az 50%-os mértéket, ezért a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a Kérelmezők ezen hivatkozását nem találta megalapozottnak, és megállapította, hogy e körben a Pénzügyi Szolgáltató szerződészegést, jogszabálysértést nem követett el.

A Kérelmezők eljárás lefolytatásával kapcsolatban előterjesztett költségigényével kapcsolatban a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa kiemeli, hogy a Psztv. 95. § (3) bekezdése értelmében csak a kötelezést tartalmazó határozatokban van lehetőség az eljárási költségek összegéről és viseléséről rendelkezni. Mivel az adott ügyben a Pénzügyi Szolgáltató alávetési nyilatkozatot nem tett, így esetében kötelezést tartalmazó határozat nem hozható. Ajánlás esetén költségigény érvényesítésének nincs helye.

A Psztv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 4. §-ban meghatározott szervezet vagy személy az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmezők Kérelme a fentiek szerint részben megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2012. január 04.

Fábián Attila s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Matovics Ruben Ferenc s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Sebestyén Ádám s.k.,
eljáró tanács tagja